

N:o 51.

Ank. till Riksd. kansli den 14 april 1899, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning af två under kronohemmanet $\frac{5}{8}$ mantal Askö n:o 1 i Södermanlands län lydande lägenheter.

(I. A.)

Enligt hvad i en till Riksdagen aflåten proposition (n:o 48) af den 17 sistlidne februari meddelas, hade genom särskilda af kammarkollegium den 14 juli 1880 utfärdade arrendekontrakt det tillförene under Tullgarns kungsgård lydande kronohemmanet $\frac{5}{8}$ mantal Askö n:o 1 i Trosa socken och Hölebo härad af Södermanlands län blifvit i två lotter utarrenderadt på tjugu års tid från den 14 mars 1881 mot årliga arrendeafgifter, som sammanlagda öfverstege 500 kronor.

I skrifvelse till Kongl. Maj:t den 11 november nästlidet år hade domänstyrelsen anmält, att vid uppskattning nämnda år för förnyad utarrendering af den ena eller den norra af dessa arrendelotter förslag väckts om afsöndring och särskild föryttring af två till hemmanet hörande lägenheter; och hade domänstyrelsen, under åberopande af kongl. skrif-

velsen till styrelsen angående bestämmelser att tjena till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner den 25 september 1896, understält den väckta frågan Kongl. Maj:ts pröfning, dervid styrelsen tillika öfverlemnadt instrumentet öfver berörda arrende-uppskattning jemte yttrande i ärendet af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet äfvensom en af förste landtmätaren A. W. Lodén öfver de till nämnda arrendelott hörande inegor år 1897 upprättad karta med beskrifning samt vederbörande skogstjenstemans yttrande angående skogen å arrendelotten.

Af omförmälda handlingar inhemtades bland annat,

att af hemmanets egor, hvilka enligt en af tillförordnade förste landtmätaren Th. Essén år 1879 i anledning af hemmanets då förestående uppdelning i två arrendelotter upprättad karta med beskrifning innehölle en sammanlagd areal af 197 har 77,93 ar, till nu ifrågavarande arrendelott hörde, förutom norra delen af Askön med derinvid belägna holmar, dels Tjusholmen, en ö i Hållsviken, dels ock lägenheten Bergholm, en hemmanet tillskiftad andel af sockenallmanningen Fåhn;

att af den på ungefär 12 kilometers afstånd från Askön belägna Tjusholmens egoområde, hvilket enligt nyssnämnda karta utgjorde 18 har 94,51 ar, såsom inegor numera räknades 77 ar, deraf 7,7 ar tomt och 69,3 ar åker, samt att lägenheten vore försedd med kronan tillhöriga åbyggnader, nemligen boningshus, fåhus med foderlada, loge, bod, redskapslider och svinhus under gemensamt tak samt källare;

att Bergholm, beläget å fasta landet 2 mil från Askön, innehölle en sammanlagd areal af 4 har 51,5 ar, deraf 2 har 50,9 ar åker och 2 har 0,6 ar skogs- och betesmark, samt att lägenheten saknade åbyggnader;

att uppskattningsmännen, enär lägenheterna Tjusholmen och Bergholm omöjligen kunde med någon fördel brukas från Askön, föreslagit, att lägenheterna måtte afsöndras från hemmanet och hvar för sig försäljas, för hvilket ändamål lägenheterna åsatts särskilda saluvärden, nemligen Tjusholmen 2,100 kronor, i hvilket belopp inberäknats värdet å den till 878 kronor 39 öre uppskattade ståndskogen, samt Bergholm 1,500 kronor, hvori inräknats för befintlig ståndskog 50 kronor; samt

att Kongl. Maj:ts befallningshafvande, enär ifrågavarande lägenheter vore skilda och aflägsse belägna från hufvudgården samt någon omständighet icke förekomme, som innefattade skäl för lägenheternas bibehållande åt kronan, instämt i uppskattningsmännens förslag.

Jemte meddelande, att lägenheternas sammanlagda areal icke uppginge till en femtedel af den hemmanet tillhörande mark samt att till lägenheten Bergholm väg finnes från en i närheten befintlig allmän landsväg, hade äfven domänstyrelsen uttalat den åsigt, att lägenheterna ej med fördel kunde brukas tillsammans med hufvudgården, utan lämpligen borde försäljas.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit har Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att medgifva,

dels att ifrågavarande, till kronohemmanet Askö n:o 1 hörande lägenheter, Tjusholmen och Bergholm, finge hvar för sig afsöndras från stamhemmanet samt, i enlighet med föreskrifterna i 8:de momentet af ofvanberörda kongl. skrifvelse den 25 september 1896, utbjudas till försäljning för de åsatta saluvärdena och med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1901;

dels ock att de medel, som genom ifrågavarande försäljningar inflöte, finge, på samma sätt som köpeskillingarne för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Utskottet hemställer,

att Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 14 april 1899.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.